



JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 5. februar 2015
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Helene Hvid Christensen
Sagsnr.: 2015-0030-2941
Dok.: 1448014

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 330 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mette Frederiksen

/

Mette Undall-Behrend

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 330 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Under henvisning til artiklen ”DI: Farligt for Retssikkerheden”, bragt i Fyens Stiftstidende den 4. januar 2015, bedes ministeren redegøre for, om de nuværende regler for tildeling af sagsomkostninger er hensigtsmæssige, når det viser sig, at virksomheder kan presses til at indgå forlig og dermed modtage mindre betaling, end de er berettiget til, fordi de ikke vil kunne få dækket deres omkostninger ved at føre sagen ved retten.”

Svar:

Artiklen vedrører tilkendelse af sagsomkostninger i småsager.

1. Justitsministeriet kan indledningsvis oplyse, at der i retsplejelovens kapitel 39 findes særlige regler om behandling af sager om mindre krav (småsager).

Reglerne i retsplejelovens kapitel 39 finder i henhold til retsplejelovens § 400 anvendelse på byretssager, herunder boligretssager, vedrørende krav, der ikke har økonomisk værdi, eller som har en økonomisk værdi af højst 50.000 kr. eller krav, hvor parterne har indgået en gyldig aftale om, at reglerne om småsager skal finde anvendelse, medmindre parterne, efter at tvisten er opstået, har truffet aftale om, at en sag, der falder inden for anvendelsesområdet, ikke skal behandles efter reglerne om småsager.

Retten kan endvidere efter anmodning fra en part eller af egen drift bestemme, at reglerne ikke skal finde anvendelse, såfremt en sag angår særlig komplicerede faktiske eller retlige spørgsmål eller har særlig betydning for en part ud over påstanden, jf. lovens § 402, stk. 1. Retten kan endvidere efter anmodning fra en part bestemme, at sagens videre behandling ved retten skal ske uden anvendelse af reglerne om småsager, hvis påstanden udvides ud over beløbsgrænsen på højst 50.000 kr., jf. lovens § 402, stk. 2.

2. Sagsomkostninger i sager, der behandles efter reglerne om småsager, fastsættes efter reglerne i lovens kapitel 30 om sagsomkostninger i borgerlige sager, jf. lovens § 408, stk. 1. Dog fremgår det af lovens § 408, stk. 2, at udgifter til advokatbistand eller bistand fra en person, der i medfør af § 260, stk. 5, erhvervsmæssigt eller i medfør af § 260, stk. 6, repræsenterer en part, i sager om krav, der har en økonomisk værdi af højst 5.000 kr.

højst erstattes med 1.500 kr. eksklusive moms. I sager om krav, der har en økonomisk værdi over 5.000 kr., men ikke over 10.000 kr., erstattes udgifter til advokatbistand eller bistand fra en person, der i medfør af § 260, stk. 5, erhvervsmæssigt eller i medfør af § 260, stk. 6, repræsenterer en part, med højst 2.500 kr. eksklusive moms. Reglerne i stk. 2 kan ikke fraviges ved aftale, før tvisten er opstået, jf. lovens § 408, stk. 3.

I forhold til alle andre udgifter følger det af retsplejelovens § 316, stk. 1, at som sagsomkostninger erstattes de udgifter, der har været fornødne til sagens forsvarlige udførelse. Udgifter til advokatbistand eller bistand fra en person, der i medfør af § 260, stk. 5, erhvervsmæssigt eller i medfør af § 260, stk. 6, repræsenterer en part, erstattes med et passende beløb, og øvrige udgifter erstattes fuldt ud.

3. Reglerne om småsager blev indført ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform), som byggede på et forslag fra Retsplejerådet.

Det fremgår af Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene) på side 443, at hovedsigtet hermed var at forenkle processen, således at den blev mere tilgængelig for borgere og virksomheder. Forenklingen ville samtidig billiggøre processen, således at domstolene også i omkostningsmæssig henseende blev mere tilgængelige, idet der skulle blive et mere rimeligt forhold mellem omkostningerne og sagens betydning. Billiggørelsen skulle hidføres dels af forenkledede former for bevisførelse, dels af forenklingen af selve processen, der begrænser behovet for bistand af advokat. Endvidere skulle retsafgiften nedsættes. Den forenkledede proces skulle indrettes på en sådan måde, at parterne kunne være trygge ved den. Den forenkledede proces blev endvidere indrettet sådan, at parternes udgifter er forudsigelige og af beskeden størrelse.

4. Som det fremgår af Justitsministeriets svar på spørgsmål nr. 13 af 6. marts 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform) (L 168), indebærer småsagsprocessen, at retten varetager sagens forberedelse (dvs. afklaringen af, hvad tvisten drejer sig om, og af, hvilken bevisførelse der skal finde sted) med henblik på, at parterne ikke vil have behov for advokatbistand under denne del af sagens behandling. En part vil kun i forbindelse med hovedforhandlingen kunne lade sig bistå af en advokat med omkostningsmæssig virkning (dvs. med den virkning, at den

vindende part vil kunne få tilkendt sagsomkostninger hos den tabende part til dækning af udgifterne til advokatbistand). Det er således forudsat, at et beløb til dækning af udgifter til advokatbistand som udgangspunkt vil svare til et takstmæssigt salær for advokatens deltagelse i hovedforhandlingen, som også dækker en passende forberedelse af hovedforhandlingen fra advokatens side.

Reglerne i retsplejelovens § 408, stk. 2, om, at omkostningerne til dækning af udgift til advokatbistand i småsagsprocessen skal begrænses til 1.500 kr. i de allermindste sager med en værdi indtil 5.000 kr. og til 2.500 kr. i sager med en værdi mellem 5.000 og 10.000 kr., har til formål at undgå, at sagsomkostningerne bliver uforholdsmæssigt høje i forhold til sagens værdi i de helt små sager. Forslaget indebærer, at den part, der får tilkendt sagsomkostninger, selv må betale den del af advokatens salær, som ligger ud over det foreslåede maksimum, hvis parten i en meget lille sag vælger at bruge advokat.

Justitsministeriet er opmærksom på, om prisudviklingen mv. på et tidspunkt måtte gøre det relevant at foreslå en ændring af maksimumbeløbene i retsplejelovens § 408, stk. 2.

5. I småsager med en økonomisk værdi over 10.000 kr. fastsætter domstolene omkostningerne til dækning af udgift til advokatbistand med udgangspunkt i landsretspræsidenternes notat om dækning af udgift til advokat m.fl. i hovedforhandlede småsager. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende om notatet:

”Domstolsstyrelsen har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra præsidenterne for landsretterne.

Vestre Landsrets præsident har i den anledning oplyst, at taksterne for fastsættelse af omkostninger i hovedforhandlede småsager er fastsat på baggrund af og i nøje overensstemmelse med de lovbemærkninger, der ledsagede lovforslaget om småsager.

I lovforslaget vedrørende politi- og domstolsreformen er i bemærkningerne til retsplejelovens § 408 nærmere anført følgende om beløb til dækning af udgifter til advokatbistand:

”... Det forudsættes, at de standardbeløb, der tilkendes til dækning af udgifter til advokatbistand, fastsættes med udgangspunkt i landsretternes vejledende salærtakster for hoved-

forhandlingen i straffesager, som for tiden udgør 2.400 kr. for en hovedforhandling på 1 time, 3.600 kr. for en hovedforhandling på 2 timer og 5.500 kr. for en hovedforhandling på 3 timer...”

Landsretterne har som følge heraf udarbejdet notatet ”Notat om sagsomkostninger i småsager og sager i øvrigt med en økonomisk værdi på højest 50.000 kr. samt i sager, der er omfattet af lempelsen pr. 1. januar 2008 af advokaternes møderechtsmonopol (småsager, sager om betalingspåkrav og udlægsforretninger i fogedretten)”. Landsretterne har her - med udgangspunkt i de vejledende takster pr. 1. november 2007 for salærer til forsvarere i straffesager -, opsat en tabel, som de vil tage udgangspunkt i, når de skal træffe afgørelse om fastsættelse af et passende beløb i 1. instans til dækning af udgifter til advokatbistand i sager omfattet af småsagsprocessen. Det bemærkes, at taksterne løbende er blevet justeret som følge af udviklingen i salærerne til forsvareren.”

De vejledende salærtakster er senest justeret pr. 1. oktober 2014 ved landsretspræsidenternes notat om dækning af udgift til advokat m.fl. i hovedhandlede småsager af 22. september 2014.